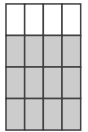

Nepodnošljiva lakoća zaduživanja

Medij - Rubrika: DANAS - Biznis
Datum: Pon, 04/04/2011 Zemlja: Srbija
Površina članka: 816cm2 Autor:
Strana: III Deo: 1/1

SEKTOR OSIGURANJA I ODRŽIVI RAZVOJ SRBIJE

Nepodnošljiva lakoća zaduživanja

ŽELJKO PANTIĆ

Ne postoji deo prirede koji je pokazao takav imunitet na ekonomsku krizu, kakav je pokazao sektor dobrovoljnih penzionih fondova i životnog osiguranja. Zbog konzervativne politike niskorizičnog ulaganja, nisu pali kao žrtva globalne recesije, ali je pitanje da li je ta vest sama po sebi dovoljna da bi se mogla smatrati dobrom. Tim pre što neki mnogo globalniji trendovi, poput sve većeg pritiska na državni penzioni fond, postaju toliko opasni da poništavaju sve dobitke koji postoje na strani privatnog sektora osiguranja.

Dragovan Miličević iz Asocijacije malih i srednjih preduzeća, izneo je na konferenciji Danas konferens centra krajnje uznemirujuće statističke podatke, koji su matematički surovo ilustrovali svu ozbiljnost situacije u kojoj se Srbija danas nalazi. Za početak, najnovijim podacima ažurirao je naniže zvanične podatke Ministarstva finansija o broju zaposlenih koji pune budžet i PIO fond, i spustio ih sa dva miliona, na manje od 1,8 miliona zaposlenih. Hiljade malih i srednjih preduzeća izlaze iz sistema PDV-a tako što im promet pada ispod četiri miliona dinara godišnje. Bazen iz koga se finansira državni penzioni sistem, postaje sve manji i manji, dok korpus izdržanih lica postaje sve veći, i u tu kategoriju pored penzionera, primalaca socijalne pomoći ili osoba sa invaliditetom, ulazi i više od 200.000 radno sposobnih građana koji su samo u prethodnih godinu dana ostali bez posla. S druge strane, stoji kapital koji sam po sebi neće rešiti sve probleme u ovoj oblasti, ali svakako može biti deo rešenja, ali se državi izgleda baš i ne žuri da taj potencijal iskoristi. Valjda je mnogo lagodnije na svakom skupštinskom zasjedanju ratifikovati po jedan ili dva kredita kod stranih komercijalnih banaka, umesto da se malo pomuče i stvore pravni okvir za stavljanje u pogon stotina miliona evra iz domaćeg sektora osiguranja i dobrovoljnih penzionih fondova. A upravo govorimo o zdravom kapitalu, koji po prirodi zahteva sigurne i niskori-

zične plasmane, kome treba država kao partner koji bi kroz državne obveznice obezbedio adekvatan okvir za finansiranje velikih infrastrukturnih projekata u Srbiji.

Legendarne poreske olakšice za životno osiguranje, koje se godinama najavljuju, ostale su mrtvo slovo na papiru, iako bi takva vrsta stimu-

Nema tog stranog kredita koji može spasiti ekonomiju i političku elitu kojoj je, umesto ubiranja poreza, uvođenja sive ekonomije u legalne tokove, ili generisanja infrastrukturnih investicija iz realnih domaćih izvora, nepodnošljivo lako da sklopi novo strateško partnerstvo uz koje obavezno ide novi kredit, i novi dug.

lacije samo u sektoru životnog osiguranja mogla stvoriti više od milijardu evra novog kapitala u narednih pet godina. Nekako je teško otići se utisku da je najveća slabost privatnog sektora osiguranja to što nije dovoljno politički isplativ, pozitivni efekti se vide nakon nekoliko godina, a ne nakon mesec ili dva, što političkoj eliti koja je u stalnoj izbornoj kampanji sasvim sigurno ne donosi političku dobit vrednu truda. Ipak, ova vrsta kratko-

razvijeni organ koji kao da nikome ne treba, postavlja se pitanje cene takve politike. Pitanje je može li se u vrlo doglednoj budućnosti doći do tačke da Srbija uđe u krizu likvidnosti državnog penzionog sistema, bez ikakve alternative ili mogućnosti izlaska iz potpunog ekonomskog kolapsa za stotine hiljada penzionera koji faktički žive isključivo na prihodima od penzija. Koliko li će taj scenario politički koštati one koji sada, nekako

oklevaju, nekako ih mrzi, da se sagnu, pokupe taj novac i stave u ekonomski pogon stotine miliona evra iz privatnih penzionih fondova i životnih osiguranja. Taj novac bi zaposlio ljude koji bi radili na infrastrukturnim projektima, taj novac bi zaposlio i nove hiljade ljudi u oblasti prodaje životnih osiguranja i dobrovolj-

ni penzija, taj novac bi doneo mnogo više od nedogledne više decenija udaljene, lakše penzije budućnosti.

Nakon godinu i po dana, dobrovoljni penzioni fondovi su najzad dočekali nove zakone, koji bi trebali da im olakšaju život, i daju novi vetar u jedra. Hoće li neki slični set mera stići i za životno osiguranje ostaje da se vidi, ali je zaista poražavajuće konstataovati da čak i stvari koje su tako nesporno korisne i za dru-

štvo i za ekonomiju, tako sporo i tako mučno dolaze do realizacije. Nekako uvek ima nešto preče, uvek postoji neki kratkoročni politički dobitak, koji zaseni čak i najkorisnije društvene procese. Tako ispada da se Srbija tresla od sreće zbog 400 miliona evra za NIS, željno iščekuje 800 miliona dolara ruskog kredita za infrastrukturne projekte, dok na drugoj strani, kao da dobrovoljni penzioni fondovi i životna osiguranja ne raspolazu novcem, već bonovima za topli obrok. Politička elita kao da je potpuno ravnodušna prema tom prihodu, koji nije ništa manji od stranih kredita, ali valjda u Srbiji novac nije novac, ako ne dođe kao deo politički isplativih aranžmana, strateških partnerstava, i slično. Cenu tog odnosa neće platiti sektor osiguranja i dobrovoljni penzioni fondovi, njima je i sada dobro, oni i na ovom nivou imaju prihod, nemaju gubitak. Glavni gubitnik polurazvijenog sistema osiguranja u Srbiji je ekonomija i sami građani. Glavni gubitnik je održivi razvoj Srbije, koja će možda imati gasovod Južni tok,

možda će imati i FIAT automobile, ali neće imati za penzije, socijalna davanja, nezaposlene, ako nastavi da se ovako lagodno odriče ogromnih prihoda. Nema tog stranog kredita koji može spasiti ekonomiju i političku elitu kojoj je, umesto ubiranja poreza, uvođenja sive ekonomije u legalne tokove, ili generisanja infrastrukturnih investicija iz realnih domaćih izvora, nepodnošljivo lakše da sklopi novo strateško partnerstvo uz koje obavezno ide novi kredit, i novi dug.

Upravo zato, ako i nije bilo jasno, sada je mnogo jasnije zašto se 45. konferencija Danas konferens centra zvala „Sektor osiguranja i održivi razvoj Srbije“. Ne žoto sam po sebi, ovaj segment prirede može biti garancija održivog razvoja. On je trenutno suviše mali d bi to mogao biti. Ipak, on je dovoljno važan da bez njegovog udele u ekonomskom razvoju, nije moguće rešiti neke probleme koji sasvim sigurno ugrožavaju održivi razvoj Srbije kao države. Ili možda neko veruje da je država bez održivog penzionog sistema, zaista održiva?